

Zákányszék Község Önkormányzat Képviselő-testületének Településszerkezeti Terv leírása

71/2012. (VI.28.) Kt. Határozat 2. Sz. melléklete

1. Előzmények, a településszerkezeti terv feladatköre

Közvetlenül a rendszerváltás előtt a Csomiterv elkészítette Zákányszék összevont rendezési tervét (ÖRT). A következő évben – a tanyaépítési lehetőségek országos szabályozását követően – helyi előírások készültek a mezőgazdasági területeken végezhető építésekre. Az ÖRT-t a Községi Tanács 20/1988.(XII.20.) T. sz. határozattal, a tervhez tartozó szabályozási előírásokat 3/1982.(III.1.) Tr.sz. rendelettel, míg a külterületi építési lehetőségek szabályozását 1/1989.(VIII.24) Tr. sz. rendelettel fogadta el.

1999-ben teljes körű átdolgozás kezdődött, melynek első lépéseként 49/2000.(XII.23.) Öh. Sz. határozattal jóváhagyásra került a település hosszú távú fejlesztési koncepciója, majd a 11/2001. (V.15.) Ör. sz. rendelettel a képviselőtestület jóváhagyta a Helyi Építési Szabályzatát.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. kötelezően előírja a településszerkezeti terv 10 évenkénti teljes felülvizsgálatát. A törvényi előírás mellett az eltelt 10 év tapasztalatai, fejlesztési elképzelései és a jogszabályi környezet átalakulása is indokoltá tették a településrendezési eszközök teljes felülvizsgálatát.

A tervezés első ütemeként 60/2011. (IV.28.) KT számú határozatában a Képviselő testület jóváhagyta a település új fejlesztési irányvonalait tartalmazó, az aktuális célokat, terveket magában foglaló Településfejlesztési Koncepcióját, mely jelen **Településszerkezeti Terv** leírás és a hozzá tartozó rajzi munkarész alapját képezi.

A *Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási terv* a Településszerkezeti Tervvel összhangban, a vonatkozó előírásoknak megfelelően, a község teljes közigazgatási területére készült. Az önkormányzati rendeletként megállapítandó Helyi Építési Szabályzat mellékletét képezi az igazgatási- és belterület Szabályozási Terve.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. szerint a **Településszerkezeti Terv**: „*az a településrendezési terv, amely meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését.*”

A Településszerkezeti Tervben meg kell határozni a bel- és külterületeket, a beépítésre szánt, illetve a beépítésre nem szánt területeket, a település szerkezetét meghatározó műszaki infrastruktúra-hálózatokat (országos főútvonalakat, települési gyűjtő utakat, közüzemi közműgerincvezetéseket, hírközlő hálózat fő elemeit), a települési szintű közparkokat, a más jogszabály szerinti védett és az e tervvel védelemre tervezett és védőterületeket. Meg kell határozni a rehabilitációra kijelölt, valamint a funkciójában megváltoztatásra szánt (fejlesztési) területeket. A Településszerkezeti Terv lényegében a Településfejlesztési Koncepció településrendezési és építészeti szakági céljainak, iránymutatásainak megvalósulását tartalmazza az épített környezetben. A magasabb szintű területrendezési tervekhez és egyéb szakági elképzelésekhez igazodva, más jogszabályok előírásait is figyelembe véve határozza meg a település térbeli rendjét. Amennyiben a következő 10 éven belül szükségessé válik a Településszerkezeti Terv módosítása, a mindenkor Képviselő testület településfejlesztési döntés meghozatalával indíthatja el a módosítási eljárást.

A tervezés időtávlata

A településrendezési tervek jellemző időtávlata a hosszútáv (10-15 év). Természetesen a terv tartalmazhat a jellemző időtávlaton túli, azaz a 2025. év utáni időszakra áthúzódó javaslatokat is. Különösen vonatkozik ez azokra a rendezési lehetőségekre, ahol nem az önkormányzat a beruházó, illetve a megvalósulás időpontja bizonytalan.

2. A település szerkezete

„A Zákányi-medence az egyik legnagyobb érintetlen homokvonulat Csongrád-megyében. Észak-nyugaton a deflációs mélyedésrendszer az Üllés alatti Kossuth dűlőtől a dorozsmai Sziksós-tóig tart, melynek jelentős része Zákányszék területére esik. Az itt található semlyékek a dorozsma-majsai földrajzi kistáj legértékesebb gyepmaradványai közé tartoznak.” (Forrás:...)

Zákányszék a dél-alföldi régió egyik legintenzívebben **tanyásodott** települése, a külterületi népesség számaránya kiemelkedő. A külterület felhasználása jellemzően **mezőgazdasági**, főként az intenzív kertgazdálkodás rendelkezik komoly hagyományokkal. A nagy területű szántóföldeket és az intenzíven lakott, fóliasátras részeket mély fekvésű rétek, legelők, ún. semlyékek tagolják. A **erdősültsége** viszonylag alacsony, azonban a területrendezési jogszabályokban előírt mértéknél intenzívebb telepítés nem indokolt.

A település **felszíni vizekben** szegény, a mélyedésekben elhelyezkedő egykori tavakat, mocsarakat és épített csatornákat foglalja magába. Legjelentősebbek a Domaszéki főcsatorna, a Halászká, Jámborka csatorna és az ex lege védett Lódri-tó. Az elmúlt évek tapasztalataira és a helyiek javaslataira hagyatkozva a meglévő külterületi csatornahálózatot kiegészítő, tervezett csatorna szakaszokat is ábrázol a szerkezeti terv. Feltüntetésre került a Lódri nyomásközpontból **Mórahalom irányába induló zárt csővezeték** és a belterület délkeleti csücskében tervezett átemelőből a mórahalmi tisztítóba vezető **szennyvíz nyomócső**.

A település **gyűjtőút** rendszere 5 új szakasszal bővült, melyek a főbb külterületi közlekedési folyosókat foglalják magukba. A *Ruzsa-Szeged* és a *Bordány-Mórahalom* irányú **országos mellékutak** megfelelő térségi kapcsolatot biztosítanak, új szakaszok kijelölése nem indokolt. A tervezett **M9-es gyorsforgalmi** út Országos Területrendezési Tervben (OTrT) szereplő nyomvonalát az új Csongrád Megyei Területrendezési Terv (CsMTrT) módosította, így a belterületet délről elkerülő nyomvonal helyett egy északon haladót ábrázol. Ez utóbbi került feltüntetésre a településszerkezeti terven is. A Bordány-Mórahalom irányú térségi jelentőségű **kerékpárút**, a település északi határán haladó **120 ill. 400 kV-os** nagyfeszültségű vezetékek és két térségi jelentőségű, jelen szerkezeti terv készültékor még nem megépült **szénhidrogén** szállítóvezeték is szerepel a terven.

A **központi belterület** érdekes módon nem a régen főútként funkcionáló szeged-ruzsai út mentén alakult ki, hanem attól délre. Ennek okai a tanyaközpont kialakulásakor létező birtokviták voltak. A település főutcája a Bordány-Mórahalom vonal belterületi szakasza, a Dózsa György utca, nagyrészt e mentén helyezkednek el a településközpont intézményei. A belterület délkeleti felén egy működő, bővítési területtel rendelkező gazdasági-kereskedelmi terület helyezkedik el. A várhatóan kedvezőbb, Mórahalom irányú kapcsolatra építve – az előző tervben északkeleten kijelölt – lakóterület bővítés és egy új ipari-gazdasági övezet a mórahalmi út mentén, a belterület délnyugati határán került kijelölésre. A tervezett lakóterület egy része a belterülethatártól nem messze fekvő régi zártkerteket is magában foglalja.

2.1. Beépítésre szánt területek

Lakóterület

Zákányszék népességszáma 1960 óta (3393 fő) a kilencvenes évekig fokozatosan csökkent, a kilencvenes évek közepén megállt a fogyás (2680 fő), 2006-ig növekedési tendenciát mutatott (2859 fő), azóta lassú fogyásnak lehetünk szemtanúi ismét. A jelenlegi népességszám 2758 fő, tehát pont annyian laknak a településen, mint 12 éve.

Lakónépesség	1990.	2012.	Lakásszám	1990.	2012.
<i>belterület</i>	1255	1507	<i>belterület</i>	489	655
<i>külterület</i>	1443	1324	<i>külterület</i>	806	793
összesen:	2698	2831	összesen:	1295	1448

A fenti táblázat az 1990. és 2012. közötti lakónépesség és lakásszám változást mutatja be a településen. Jól láthatóan a belterület lakossága növekedett, a külterületi népesség azonban enyhe csökkenést mutat. Hasonló tendenciákat fedezhetünk fel a lakásszámot illetően is. A rendszerváltáshoz képest növekedő tendencia rajzolódik ki, azonban a 2006. óta tartó enyhe népesség csökkenés figyelmeztető jel.

A Településfejlesztési Konceptió (továbbiakban: Konceptió) 2025-re 2900-3000 fő népességszámmal tervez, melynek eléréséhez a belterületen 300-400 fő betelepülési feltételeinek biztosítását tartja szükségesnek. A külterületen a meglévő tanyák beépíthetőségi feltételeinek javítása és új tanyák építési lehetőségének biztosítása a cél, a tanyán élő népesség megtartása végett.

A település tervezett lakóterületeinek elhelyezkedése a Konceptióban rögzített mórähalmi fejlesztési irány hatására nagy mértékben megváltozott. Az északkeleti tervezett lakóövezet nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, új lakótelek 10 év alatt sem alakult, ezért lecsökkentette a tervezett lakóövezet nagyságát az új rendezési terv. Hozzávetőlegesen 45-50 lakóteleknyi terület került mezőgazdasági övezetbe. A megszüntetett lakótelkek helyett a mórähalmi út mentén javasol új lakóterületet létrehozni a terv, a zártkertek lakóövezetbe sorolásával, beleértve a településtest és a kiskertek közötti, részben már belterületbe vont területsávot is. A gazdaságilag kedvezőbb kétoldali feltárás lehetősége okán a Hársfa utca beépítetlen, a hatályos tervben gazdasági övezetben szereplő területsáv is lakóövezeti besorolást kap.

Az újonnan kijelölt lakóövezetek, a belterületi beépítetlen lakótelkek és a hatályos tervben is szereplő, még beépítetlen tervezett lakóövezeti részek összesen cca. 200 építési telket biztosítanak. A település családi házas beépítési jellegét figyelembe véve ez ~220-250 lakásnak/háznak felel meg, mely a 300-400 betelepülőnek elegendő építési helyet biztosít. A tervezett népességszámot figyelembe véve valamivel kevesebb építési telek is elegendő lenne, azonban a zártkertek átsorolását egyben érdemes végrehajtani, az összefüggő nagy terület pedig – a településen jellemző, ésszerű telekméreteket szem előtt tartva – predestinálja az újonnan beépíthető telkek számát.

Vegyes területek

A Konceptió egy központú településképet fogalmaz meg, melynek folyamányaként a település igazgatási, kereskedelmi, szolgáltató, intézményi és egyéb központi, közösségi funkciót ellátó létesítményeit lehetőség szerint a központban kijelölt településközpont vegyes övezetekben célszerű elhelyezni, melyeken túl lakóépületek elhelyezése is megengedett. A funkciók sokaságát magukba foglaló központi tömbök biztosíthatják a jövőben a pezsgő, sokszínű közösségi életet a településen. A rehabilitációra szoruló, komplexen átalakítandó és a még beépítetlen tömbök egy új (Vt-2) övezeti kategóriába kerültek a vegyes terület felhasználáson belül, beépítési szabályaik ennek megfelelően lettek megszabva.

Gazdasági területek

A gazdasági terület felhasználáson belül ipari és kereskedelmi-szolgáltató övezeteket jelöl a szerkezeti terv. Funkciójukat tekintve az ipari övezetben inkább termelői, kereskedelmi-szolgáltatóban pedig logisztikai, kereskedelmi tevékenység támogatott, bár jelentős átfedés van a két övezet felhasználását illetően.

A Konceptióban rögzített, mórähalmi irányú terjeszkedési szándékkal egy irányba mutatva, a várható szerbiai EU csatlakozás és az esetleges M9-es autópálya kedvező hatásaiban bízva egy nagyobb, összefüggő gazdasági terület kerül kijelölésre a település nyugati oldalán, a mórähalmi úttól délre. Az új gazdasági terület ipari jellegű, mely kifejezetten termelő

vállalkozások számára kíván teret adni. Gazdasági-kereskedelmi övezet a belterület északkeleti felén és külterületen található.

Különleges területek

A különleges területek sajátos, más övezetbe nehezen illeszthető funkciókat tartalmaznak. Ilyenek a *major, idegenforgalmi, hulladékkezelő, sport- és szabadidő, temető és vízmű* területek. Minimális beépíthetőségi paraméterek vannak rögzítve országos szintű jogszabályokban, az övezetre vonatkozó szabályok megalkotásában (pl: az elhelyezhető funkciók) a Helyi Építési Szabályzat jelentős szabadságot kap.

2.2. Beépítésre nem szánt területek

Közlekedési és közműterületek

A közlekedési és közműterületek az országos (számozott) utakat, valamint a bel- és külterületi gyűjtő utakat foglalják magukba. Térségi jelentőségű forgalom halad át rajtuk vagy a település nagyobb szerkezeti egységei közt teremtenek kapcsolatot. Az szerkezeti terv 5 db új gyűjtő utat jelöl a külterületen, melyek járhatóvá tétele nagyban megkönnyítené a gazdálkodók életét.

Zöldterület

Az országos jogszabály értelmében az 1 hektárnál nagyobb zöldterületet közparknak nevezzük, a kisebb méretű zöldterületek közkertek. Zákányszéken közpark nincsen, azonban számos közkert színesíti a települést. Az mórahalmi út mentén tervezett lakóövezetben is helyett kapott egy közkert.

Erdőterület

A település igazgatási területén védelmi- és gazdasági rendeltetésű erdők találhatóak. A hatályos terven kijelölt erdőállományt a magasabb szintű terveknek való megfeleltetés miatt növelni kellett, azonban a szerkezeti terven kijelölt új erdők mindegyike meglévő, létező erdő, így csak az építészeti státuszuk változott meg. Újabb erdőterületek kijelölésére a tervekészítés idején nem mutatkozott igény, ezért az országos terv által elvárt 66%-os (~60 ha) erdőterület növekményen túlmutató, az erdészeti igazgatóság adatai alapján a településen jelen lévő erdőterületek (88ha) kerültek átvezetésre.

Mezőgazdasági terület

A mezőgazdasági övezetrendszer alapjaiban nem változtatta meg az új rendezési terv. A hatályos tervben szereplő „MT” tanyás mezőgazdasági övezet megmaradt, az „MK” kertes mezőgazdasági megszűnik (az új lakóövezet része lett), az „ME” egyéb mezőgazdasági övezet helyett „Mö” ökológiai szerepel a tervlapokon.

Az ökológiai mezőgazdasági övezet főként a mélyfekvésű, vízállásos részeket, réteket, legelőket és a természetvédelmi oltalom alatt álló területeket fedi le. Beépíthetősége korlátozott. A tanyás mezőgazdasági területeken a meglévő tanyák beépíthetőségének növelésével próbálja rugalmasabbá tenni a rendezési terv a külterületen élők és gazdálkodók lehetőségeit.

Vízgazdálkodási terület

Vízgazdálkodási övezetben szerepelnek a külterületi csatornák és záportározók. A szerkezeti terv a helyi gazdálkodók tapasztalatai alapján két új csatornaszakaszt sorolt az övezetbe. A tervezett tározók a belterület közvetlen közelében, a fő befogadó csatornák mentén találhatóak. Az északi részen, a Zákányszéki-Belsőégi csatorna mentén és délen a Járomka csatorna mentén tervezett záportavak a belterületről elvezetett vizek befogadására és tárolására hivatottak. A település mezőgazdasági területein is van lehetőség (bizonyos feltételekkel) belvíztározó kialakítására. Előnyös helyszínnek tűnnek a szerkezeti terven jelölt

időszakos belvíztározásra alkalmas területek, a megyei terv által kijelölt rendszeresen belvízjárta övezetben és a tervezett mórahalmai zárt öntözőcsatorna vízkivételi pontjai közelében. Célszerű lehet nagyobb befogadó képességű, kotort medrű víztározó és természetes talajú, mélyfekvésű, időszakos víztározásra alkalmas tározók kijelölése egyaránt.

3. Zöldfelületi rendszer

Egy település zöldfelületi rendszere számos elemből áll és sokrétű feladatot kell betöltenie. A lakosság rekreációs igényeinek kielégítése, a környezeti ártalmak hatásainak csökkentése mellett szerves kapcsolatot teremt a település és a táj között. A zöldfelületi fejlesztés egyik legfontosabb követelménye, hogy egységes rendszerbe foglalja a meglévő és tervezett zöldfelületi elemeket.

A belterület zöldfelületi elemeit az utcafásorok, út menti zöldsávok, közparkok, intézményterületek zöldfelületei mellett a szabályozási tervben előírt telken belüli kötelezően kialakítandó zöldfelületek és a lakóterületek (előkert és udvari) alkotják. Külterületen az erdők, tanyafásítások, dűlőutak menti fásorok, semlyékek és csatorna menti zöldek is e rendszer elemei közé tartoznak.

Szerkezeti értelemben kiemelt jelentőségű feladat a település még be nem ültetett utcáinak, intézményeinek és közparkjainak fásítása, melyek a zöldfelületi rendszer összekapcsolásáért felelősek és jelentős mértékben javítják a belterület mikroklímáját. Hasonló okokból fontos a külterületi dűlőútfásítás és a mély fekvésű rétek, legelők (semlyékek) megőrzése.

4. Közlekedés

Nagytérségi kapcsolatok

Az M5 autópálya bajai úti csomópontja az 5431 j. Szeged-Ruzsa-Öttömös összekötő úton haladva 15 perc alatt elérhető, gyors kapcsolódási lehetőséget biztosítva az országos gyorsforgalmi hálózatra.

A nagy távlatban tervezett M9 gyorsforgalmi út nyomvonalát feltünteti a szerkezeti terv..

Kistérségi csomópontok

A községen keresztülhalad az 5432 j. Bordány –Zákányszék - Mórahalom összekötő út, melyen elérhető az 55 sz. országos másodrendű főút. Az 5431 j. úton Ruzsa és Domaszék községek érhetők el.

A község közúthálózata

Zákányszék község *közigazgatási* területét az alábbi országos mellékutak érintik

- 5431 j. Ruzsa – Domaszék – 55 sz. út összekötő út
- 5432 j. Bordány – Mórahalom összekötő út

A felsorolásban nem szereplő utcák kiszolgáló utak, melyek átmenő forgalom befogadására nem alkalmasak. Szerkezeti értelemben a kiszolgált terület felhasználási egység részeként kezelendők.

Parkolás

A meglévő intézmények parkolási igénye közterületen biztosítható. A tervezett építmények járműveit minden esetben saját telken kell elhelyezni.

Vasúti, vízi és légi közlekedési viszonylat és védőzóna a települést nem érinti.

5. Vízrendezés

5.1. Vízellátás fejlesztése

A település ivóvízellátását 3db mélyfúrású kút vízbázisa biztosítja. A vízmű kutak vize II. osztályú rétegvíz.

A község rétegvíz készlete földtanilag részlegesen védett. Közvetlen szennyeződés nem éri, de a hidrogeológiai védőidom szükségességét vizsgáló szakvéleményt időben el kell készíteni. A település kútjainak vize vízminőségi szempontból a jelenlegi határértékeknek nem felel meg, azonban elindult a víztisztítási program, melynek során új víztisztítási technológiával határérték alatti minőségű víz nyerhető.

A jelenlegi ivóvízbázis távlatban nem elegendő. A településfejlesztési koncepció az elkövetkező 15 évben kb. 300-400 fő belterületi népesség növekménnyel számol, melyet a jelenlegi kutak mértékadó kapacitása még fedezni tud, azonban a fent említett rossz állapotuk további vízbázis fejlesztést indokol.

5.2. Szennyvízelvezetés és –tisztítás fejlesztése

A tervezett szennyvíztisztító telep a Móraalmi-Zákányszéki közös biológiai SBR rendszerű szennyvíztelepe, korszerű tisztítási technológiával. A tervezett szennyvízcsatorna kialakítása klasszikus gravitációs szennyvízcsatorna és egyedi GULLIVER típusú pneumatikus szennyvízátemelő szennyvíztávvezetékekkel. A szennyvízátemelő a település keleti részén fekvő gazdasági övezetben fog megépülni, a távvezeték a Kossuth Lajos utcán haladva a Móra Ferenc utcánál fordul délre Mórahalom felé.

A szennyvízcsatorna hálózat úgy lett megtervezve, hogy a végágakon még újabb átemelés nélküli csatornaágak is kiépíthetők. Ennek megfelelően tartalmazza a szennyvízelvezetési tervlap a fejlesztési területek újonnan tervezett szennyvízcsatorna gyűjtőágainak a kialakítását.

5.3. Csapadékvíz elvezetés

Zákányszék belterületén a Kossuth utcát kivéve a csapadékcatorna hálózat a 2000. évben épült ki. A községben mélyfekvésű terület a DK-i sarok és sportpálya környéke, itt helyezkedik el a két társulati kezelésben lévő befogadó belvízcsatorna is (Jámborka és Zákányszék-Belsősgéi csatorna)

A társulati befogadó csatornák részben képesek a belterületről elvezetendő csapadékvizek fogadására, de a rendkívüli nagyságú és hosszan tartó csapadékok levezetésénél visszaduzzasztások következhetnek be. Az aszályos időszakok miatt ugyanakkor fontos, hogy minél több vizet tartsunk meg a talajvízszint növelése és a növényi kultúrák fejlesztése érdekében, ezért a vízvisszatartó vízrendezési megoldások prioritást érdemelnek. A lefolyásra kerülő vizek visszatartása belterületen a csatornamedrekben, külterületen a csatornamedrekben és a tározókban lehetséges. A szerkezeti terv a két fő befogadó csatorna mentén vízgazdálkodási területeket jelöl záportározók céljára, melyek a szélsőséges mennyiségű csapadékvíz levezetésében is segítségül lehetnek.

Az aszályos időszakok miatt fontos, hogy minél több vizet tartsunk meg a talajvízszint növelése és a növényi kultúrák fejlesztése érdekében, ezért a vízvisszatartó vízrendezési megoldások prioritást érdemelnek.

A csapadékvíz elvezetési tervlap tartalmazza a javasolt csatornák kiépítési irányát és a fejlesztési területek csatornázásának lehetőségét. A móraalmi úti menti tervezett lakó- és ipari övezetek vizeit a meglévő befogadók irányába nem célszerű vezetni, mert megterhelné a már terhelt települési csatornákat, hanem a Halászközi csatorna felhasználásával DNY-i irányba a móraalmi út mellett új főgyűjtőcsatorna kialakításával célszerű levezetni.

6. Gázellátás fejlesztése

Zákányszék község belterülete 100 %-ban kis-középnomású (3 bar) gázhálózattal ellátott. Nyugati irányból elkerüli a Mórahalom gázellátását javító, 2003.-ban megépült 8 bar nagyközép nyomású földgáz elosztóvezeték.

A tervezett lakóterület bővítés és a gazdasági terület bővítés gázellátása a bel és külterületi gázhálózat meghosszabbításával biztosítható, szükség esetén a vezeték átmérő növelésével a gázvételezés növelhető.

Nagyobb gázigény a Mórahalom gázellátását javító 8 bar üzemnyomású gázvezetékéről készített leágazással biztosítható.

7. Villamos energia ellátás és hírközlés

7.1. Villamos energia ellátás

Nagyfeszültségű (120 - 400 kV) hálózat:

A település északi szélén halad a Paks – Szeged 400 kV-os légvezeték, vele párhuzamosan épült a Szeged – Kiskunhalas 120 kV-os légvezeték.

Az EDF DÉMÁSZ Hálózati Elosztó kft. távlati tervében szerepel a Szeged- Baja 120 kV-os légvezeték megépítése, amely szintén a település északi részét fogja érinteni. Ennek nyomvonala azonban még nem tisztázott.

Középfeszültségű (20 kV) hálózat:

Zákányszék területének nagy részén az elektromos energiaellátást a Szeged – Kiskundorozsma 120/20 kV-os alállomásból induló Zákányszéki 20 kV-os légvezetékre csatlakozó 20/0,4 kV-os transzformátorállomások biztosítják. A település déli külső területeinek energiaellátását a Mórahalom – Zákányszék közötti 20 kV-os légvezeték szolgáltatja.

Zákányszék területén új 20 kV-os légvezetékes gerinchálózat fejlesztés nem várható. A fejlesztések energiaigényéhez igazodóan, a meglévő légvezetésekről leágazó légvezetékes hálózatok építése szükséges, végponti kábeles csatlakozással. Ezek a tervjavaslatok az elektromos tervlapokon szerepelnek.

1./ A település Mórahalom felőli határán a Móraalmi út keleti oldalán gazdasági ipari fejlesztési terület került kijelölésre. A területen jelenleg keresztülhalad a Mórahalom – Zákányszék 20 kV-os légvezeték, melynek keresztülhaladó szakaszát ki kell váltani a gazdasági terület keleti szélére áthelyezett 20 kV-os légvezetékre. A tervezett légvezeték a Szegfű utcában levő vezeték szakaszra köt vissza. A terület energiaigény növekedése esetén az energiaellátás biztosításához új BHTR transzformátorállomás telepítésére van szükség.

2./ A móraalmi úttól nyugatra eső lakóterület villamos energiaellátására a Dózsa Gy. utca, Kiskert utca nyomvonalon 20 kV-os légvezeték építése szükséges, a végponton 20 kV-os kábeles csatlakozással. A kábel végére végponti BHTR 20/0,4 kV-os transzformátorállomás építése szükséges.

3./ A település északkeleti szélén javasolt gazdasági ipari terület energiaellátására 20 kV-os hálózat építésére nincs szükség. A meglévő 20 kV-os légvezetékéről földkábeles csatlakozással új BHTR 20/0,4 kV-os transzformátorállomás építését javasoljuk.

Transzformátorállomás:

Zákányszék külterületén és belterületén összesen 80 db 20/0,4 kV-os transzformátorállomás üzemel. Ezek többsége külterületi oszlop transzformátor-állomás. A belterületen összesen 10 db állomás található

A település külső területein továbbra is a 20 kV-os légvezetékes hálózatra csatlakozó, maximum 160 kVA teljesítményű oszlop transzformátorállomások építése javasolt.

A település belterületén megmarad a 20 kV-os légvezeték rendszer és az erre csatlakozó oszlop transzformátorállomások. Az új építésű transzformátorállomások indokolt esetben, maximum 160 kVA teljesítményig oszlop állomások is lehetnek, azonban a tervben javasolt

állomások BHTR betonházas típusúak (250 kVA-tól 1.000 kVA teljesítményig) A betonházas transzformátorállomásokhoz a leágazó légvezeték végpontján kábeles csatlakozást kell kiépíteni.

Tervezett új transzformátorállomások:

- Külterületen OTRDF 20/100-160 kVA tip. oszlop állomás
- Belterületen OTRDF 20/100-160 kVA tip. oszlop állomás
vagy BHTR 20/0,4 kV-os betonházas típus,
(250 -1000 kVA teljesítményig)

A BHTR típusú állomások földkábeles csatlakozással rendelkeznek, ezért az ilyen típusú állomások építése esetén, a 20 kV-os légvezetékről földkábeles csatlakozás kiépítésére van szükség.

Kisfeszültségű hálózat:

A külterületi szakaszokon a 0,4 kV-os hálózat légvezetékes illetve légekábeles, és az új építésű hálózatok is betonoszlopos légekábeles rendszerűekre épülnek.

Belterületen a meglévő kisfeszültségű hálózat többségében légvezetékes. Kis hányada légekábeles kialakítású. A település területén a légvezetékes hálózatok megmaradnak, illetve légekábeles hálózatra épülnek át. Az új beépítésű területeken kizárólag földkábeles kisfeszültségű hálózat építését javasoljuk.

7.2. Hírközlés

Távbeszélő ellátás:

A település vezetékes távbeszélő ellátását az Invitel szolgáltatja. A telefonközpont az igényeket 100%-ban biztosítani tudja, felmerülő igény esetén bővíthető, bár a tendenciák a vonalas telefon állomások csökkenését mutatják.

Zákányszékre kiépült a Móraalmi Kistérségi optikai kábelrendszer, amely három optikai végponttal rendelkezik. A egyik végpont a víztornyónál van kialakítva, erről a pontról a víztornyón elhelyezett rádiófrekvencián kisugárzott telefon és internet kapcsolat épült a település teljes területére. Az intézmények és a lakosság telefon és internet igénye ezzel a rendszerrel is kiszolgálható.

A Kistérségi optikai rendszer másik optikai végpontja a Polgármesteri Hivatalban van felszerelve kielégítve ezzel a hivatal telefon és Internet igényeit.

Kábeltelevíziós hálózat:

Zákányszéken a KTV igények kiszolgálását az M-Telekom biztosítja. A Móraalmi Kistérségi optikai kábel harmadik végpontja a buszmegállónál került elhelyezésre. Ettől a ponttól a DÉMÁSZ oszlopsorán haladó légekábeles koax kábelrendszer került kiépítésre. A KTV rendszer a település teljes területét lefedi.

Mikrohullámú rendszer:

Zákányszék területét mikrohullámú összeköttetés tilalmi zónája is érinti. A település északi határszélén halad keresztül az Antenna Hungária Zrt. Szeged - Balotaszállás közötti összeköttetést biztosító mikrohullámú rendszerének nyomvonala. A meglévő mikrohullámú rendszeren kívül új mikrohullámú fejlesztés nem várható.

8. Környezetvédelem

Levegőtisztaság-védelem

A településen sem RIV sem pedig PHARE hálózati mérőállomás nem működik.

A település levegője gyakorlatilag minden légszennyező anyagra nézve még terhelhető.

A levegő szennyezettségét döntően a hőtermelésből és a közlekedésből adódó emissziók határozzák meg. A részben deflációs külterület miatt számottevő hatással van a levegő minőségére a külterületről transzmisszió útján bekerülő por is.

Az ipari eredetű légszennyezőanyag kibocsátás a település területén gyakorlatilag nincs és jelentős légszennyezőanyag kibocsátó technológia betelepülése sem várható.

Felszín alatti víz, földtani közeg

Környezettani szempontból a térség talajai egyöntetűen felszíni szennyeződésre érzékeny porózus képződmények, amit fokoznak a talaj vízföldtani, vízgazdálkodási tulajdonságai. Közepes víznyelésű, közepes vízvezető képességű, gyenge vízraktározó, gyenge víztartó talajok.

Zákányszék területét a felszín alatti vizek védelme szempontjából a 7/2005. (III. 1.) KvVM rendelettel módosított 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet az "érzékeny" területek közé sorolja, a 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet viszont nem sorolja a nitrát érzékeny területek közé.

A településen jelenleg a talajt és talajvizet leginkább szennyező forrást az egyedi szikkasztókból elszivárgó szennyvizek jelentik. További terhelést jelent az intenzív mezőgazdasági művelés amely a település területének több mint 50 %-át kitevő szántó művelési ágú területeken folyik.

A talaj és talajvíz terhelése a belterületi csatornahálózat kiépítésével és a bezárt hulladéklerakó rekultivációjának elvégzésével jelentősen csökkenni fog.

Hulladékgazdálkodás

A hulladékok döntő része a lakosságnál és az intézményeknél keletkező települési szilárd hulladék. A gazdasági társaságoknál keletkező hulladékok mennyisége nem jelentős.

A települési szilárdhulladék és folyékony hulladék begyűjtési közszolgáltatást Zákányszéken a Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi amely a településen található hulladékgyűjtő szigeteket és a hulladékudvart is üzemelteti.

A települési szilárd hulladék a Szegedi Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft. Szegedi Regionális Hulladéklerakójára kerül beszállításra.

2002-ben a zákányszéki települési szilárdhulladék lerakót be kellett zárni mert nem felelt meg a hatályos környezetvédelmi előírásoknak. A bezárt lerakóban jelentős mennyiségű (kb. 40.000 tonna), homoktalajra műszaki védelem nélkül lerakott települési szilárd hulladék van elhelyezve. A lerakó 2,5 m magas földszáncal körülhatárolt, növényzettel sűrűn benőtt, helyenként vízállásos terület. A bezárt és nem rekultivált lerakó veszélyezteti a felszíni- és felszín alatti vizeket, a földtani közeget és a tőle északi irányban 170 méterre levő Domaszéki-főcsatorna vízminőségét.

Zajvédelem

A községben előforduló jellemző zajhatások: üzemi zaj, közlekedési zaj, építési zajkibocsátás, szórakoztató és kulturális létesítmények zenei zaj kibocsátása. A községben lévő ipari üzemek egyike sem bocsát ki határértéket meghaladó zajhatást. A szórakoztató létesítményekből esetenként előfordulhat a megengedettnél nagyobb zajkibocsátás.

A mórthalmi út menti új lakóövezetek előkertés beépíthetősége az úttól származó közlekedési zaj elleni védelemben jól funkcionál.